

Dövlət xadimi, dünyaşöhrətli siyasətçi Heydər Əliyev bütün türk dünyasının diqqət mərkəzində olub və böyük ictimaiyyətə xatırlanır. İllər, qərinələr, asrlar arxada qaldıqca xalqımız dahi şəxsiyyəti həmişə böyük hörmətlə yad edir, xatirələrdə əziz bir insan kimi yaşadır.

Müstəqil Azərbaycanın müasir tarixinin 45 ildən artıq bir dövrü ulu öndər Heydər Əliyevin şərafli adı və möhtəşəm dövlətçilik fəaliyyəti ilə sıx bağlı olmuşdur. Həmin dövrdə xalqımızın əldə etdiyi nailiyyətlərə, respublikamızın ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatındakı uğurlara inzasını atan Heydər Əliyev fədakarlıqla çalışdığı, zəngin tarixi və mədəni dəyərləri ilə daim fəxr etdiyi millətinin önündə həmişə cəsarətlə addımlayaraq yüksək zirvəyə ucalmışdır. Azərbaycan xalqının dahi oğlu Heydər Əliyev bəşər tarixinin bəxş etdiyi ən böyük şəxsiyyətlərdəndir.

Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın taleyine günəş kimi parlayıb, ümumbəşəri xüsusiyyətləri özündə cəmləşdirərək milli lider, qüdrətli dövlət xadimi, xilaskar kimi müstəqil Azərbaycan dövlətinin təməlini, bünövrəsini qoyub. Bu dahi şəxsiyyət mərdliyi, cəsarəti ilə ölkəmizi bütün təhlükələrdən qoruyub, dövlət, xalq qarşısında duran vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsinə möhkəm zəmin yaradıb. Tanrının Azərbaycan xalqına bəxş etdiyi nemətlərdən biri müstəqil Azərbaycan dövlətidir, digəri xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyev fenomenidir. Mənəvi ömrünü Vətənimizdə qurub-yaratmağa həsr etmiş ümummilli lider Heydər Əliyevin gərgin və eməli fəaliyyəti nəticəsində mühüm geostrateji ölkə kimi dünyanın Azərbaycana diqqəti daha da artdı. Bu müdrik insanın, Qafqazda sülh ideyasının əvəzləyici təbliğatçısının gərgin səyləri və qətiyyətli mövqeyi sayəsində milli dövlətçiliyimizi qoruyub saxlamaq mümkün oldu. Azərbaycanda demokratiyanın inkişafına, insan və vətəndaş hüquqlarının bərqərar olmasına nail olundu, iqtisadiyyatda tənəzzülün qarşısı alındı.

Heydər Əliyev ümumxalq məhəbbətini, istəyini təkə öz vətəninə deyib, bütün dünyada qazanmışdı. Buna görə də dünya siyasətçiləri, dövlət və hökumət rəhbərləri, siyasi xadimlər onu həmişə yüksək qiymətləndirir, onunla razılaşırdılar. Ulu öndər əvəzsiz, yerə görünən müdrik şəxsiyyət idi. Qazandıqımız müstəqilliyə, əldə olunan sabitliyə, həyatımızdakı inkişafa və tərəqqiyə görə biz bu böyük şəxsiyyətə borcluuyq. Heydər Əliyev bütün mənəvi ömrünü yalnız insanlığa xidmət göstərməyə sarf etmişdi. Bu böyük şəxsiyyət Azərbaycan xalqının təhlükəsiz yaşaması, azadlıq haqqını tapması uğrunda daim mübarizə aparmışdı. "Haqqı tapandan insanların arasından güclü dövlət durmalıdır, ədalət durmalıdır". Bu ideya və prinsiplər istər milli təhlükəsizlik orqanlarında, istər Sovet dövründəki siyasi fəaliyyətində, istərsə də Azərbaycanın Prezidenti olduğu son 10 ildə Heydər Əliyevin həyat devizi, amali olub. Ümummilli liderimiz bu istiqamətdə zəngin milli-mənəvi dəyərlər yaradıb, ümumbəşəri dəyərlər formalaşdırıb.

Şahi şəxsiyyət Heydər Əliyev tariximizdə təkə milli müstəqillik ideyasını praktiki olaraq gerçəkləşdirmiş lider kimi deyil, eyni zamanda qurduğu dövləti qətiyyətlə hər cür təhlükələrdən qoruyan, möhkəmliyini təmin edən və hərtərəfli inkişafı üçün sosial-iqtisadi, siyasi, hüquqi zəmin hazırlayan müdrik rəhbər olaraq əbədiyaşarlıq qazanmışdır.

Fenomenal yaddaşa, yüksək intellektə, geniş dünyagörüşünə, aydın təfəkkürə və dəmir iradəyə malik Heydər Əliyev beynəlxalq siyasət, iqtisadiyyat, elm, təhsil, mədəniyyət, tarix, hüquq, ədəbiyyat, incəsənətin dənəni, bu gün, gələcəyi ilə bağlı ideyaları son dərəcə önəmli və faydalıdır. Bu ideyalar Azərbaycan dövlətinin gələcək inkişafı üçün də əvəzsiz məktəbdir. Azərbaycanın bu gün əldə etdiyi uğurlar, beynəlxalq aləmdəki nüfuzu Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində qazanılmışdır. Azərbaycanın istər keçmiş ittifaq dövründə, istərsə də müstəqillik illərində əldə etdiyi nailiyyətlərin fəvqündə məhz Heydər Əliyev fenomeni və düşəsi, uzaqgörənliklə bütün daxili və xarici maneələri dəf edərək həyata keçirdiyi müdrik siyasi kurs dayanır. Ulu öndərin misilsiz xidmətlərindən biri də odur ki, o, Azərbaycanın tarixi keçmişini bərpa etmiş, milli-mənəvi irsini özünə qaytarmış, adət-ənənələrini yaşatmış, ana dilini, ədəbiyyatını, incəsənətini, mənşisini inkişaf etdirmək və dünyada tanımaq istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərmişdir.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin müstəsna şəxsi keyfiyyətləri onun rəhbərlik etdiyi dövrün bütün mərhələlərində özünü bariz şəkildə göstərmişdir. Heydər Əliyevin respublikamızın dinamik inkişafı üçün kompleks proqramların işlənilib hazırlanmasında yorulmaz fəaliyyət, misilsiz təşəbbüskarlıq və idarəçilik keyfiyyətləri, tükenməz enerjisi istər ötən əsrin 70-80-ci illəri, istərsə də 1993-cü ildən sonrakı dövrü xarakterizə edən başlıca amillərdir.

Heydər Əliyev demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində davamlı siyasət yürüdükdə, ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının başlıca prinsiplərinin bərqərar olması üçün əsaslı zəmin yaratmışdır. Xalqımızın ümummilli lideri, dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevin titanik əməyi, qətiyyəti,

möhkəm siyasi iradəsi sayəsində müasir Azərbaycan dövləti qurulmuş, ölkəmiz dünya məkanında öz layiqli yerini tutmuşdur. Məhz Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, gələcək tərəqqisi üçün möhkəm əsasların yaradılması zəngin təcrübəyə, böyük istedadla, parlaq zəkaya, ali mədəni keyfiyyətlərə, yüksək siyasi idarəçilik və liderlik qabiliyyətinə, tükenməz enerjiyə malik Heydər Əliyevin sosial-iqtisadi və hüquqi islahatlar strategiyasının həyata keçirilməsi nəticəsində mümkün olmuşdur.

Ümummilli liderin ölkənin gələcək inkişafı naminə qarşıya qoyduğu vəzifələrdən biri də məhkəmə-hüquq islahatlarının aparılması nəticəsində milli qanunvericiliyimizin təkmilləşdirilməsi məqsədilə dünyanın inkişaf etmiş demokratik ölkələrinin müsbət tə-

crübətindən istifadə edərək yeni normativ-hüquqi bazanın yaradılması idi ki, 1995-2003-cü illəri bu proseslərin həyata keçirilməsinin ilk hazırlıq mərhələsi kimi dəyərləndirmək yerinə düşər. Dövlətimiz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra cəmiyyətin bütün sahələrinin müasirləşdirilməsi və demokratikləşdirilməsi məqsədilə ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi və təşəbbüsü ilə köklü islahatlar başlandı. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə hazırlanaraq, 1995-ci ildə referendum yolu ilə ilk milli Konstitusiyamızın qəbul edilməsi məhkəmə-hüquq islahatının əsas mərhələsinə başlanğıcı oldu. Konstitusiyamızın qəbul olunması ilə Azərbaycanın demokratik quruluşu və hüquqi dövlətin möhkəmlənməsi qoyuldu, hüquqi islahatların aparılmasına zəmin yarandı. Konstitusiyada demokratik cəmiyyətin qurulması, fəaliyyət göstərməsi və inkişafı üçün bütün müddəalar öz əksini tapdı. Bu inkişafın əsas komponentlərindən biri də qərəzsiz, aşkar və səmərəli ədalət mühakiməsinin formalaşdırılmasıdır.

Ulu öndər tərəfindən əsas qoyulmuş, bugünkü həyatımızın realitətlərini özündə əks etdirən Konstitusiyada insan amilinin daha çox önə çəkilməsi və müddəaların üçdəbirinin insan hüquq və azadlıqlarına həsr olunması Azərbaycanda bu məsələyə diqqətin ayanı təzahürüdür. Heydər Əliyev ölkə həyatının bütün sahələrində çevik və işlək mexanizmlər üzərində çoxşaxəli islahatların təmin etmişdir. Hüquq və ədalətə söykənən mülki cəmiyyətin formalaşdırılması üçün ilk növbədə, milli qanunvericiliyin Avropa standartlarına uyğunlaşdırılması prosesi davam etdirilmişdir. İnsan haqlarının etibarlı qorunması dövlətin prioriteti kimi müəyyən edilmiş, respublikamızın insan hüquq və azadlıqlarının təminatı sahəsində əsas beynəlxalq konvensiyalara qoşulmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin bütün həyat fəaliyyəti Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanması, ölkəmizin inkişafına və xalqımızın irləyən yaşamasına həsr olunub. Zaman keçdikcə ideyalar qəlbimizdə əbədi yer alan Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik təcrübəsi, siyasi irsi Azərbaycanı daha parlaq gələcəyə aparır. Heydər Əliyev irsi dövləti idarəetmə nümunəsi olmaqda yanaşı, həm də nəsilələri təربiyələndirən nümunəvi mənbəyiyə çevrilmişdir. Heydər Əliyev Azərbaycanda dövlətçiliyin müasirliyə, milliliyə, ənənəvilikə əsaslanan ümummilli liderin nəsilərə yadigar qoyub getdiyi əvəzsiz irs hər bir Azərbaycanlı tərəfindən özə edilmişdir. Yalnız Heydər Əliyev irsi ilə silahlanaraq Azərbaycana xidmət etmək olar. Çünki biz Azərbaycanı sevməyi Heydər Əliyevdən öyrənməliyik.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın xarici siyasəti, dün-

Xalq üçün yaşanan ömür

keçmiş SSRİ-nin ən qabaqcıl və özünü iqtisadi cəhətdən təmin edən respublikalarından birinə çevirməyə nail olmuşdur. Məhz ulu öndərin fəaliyyəti nəticəsində həmin dövrlərdə qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsi, böyük strateji əhəmiyyətə malik olan sənaye və istehsal müəssisələrinin yaradılması sonradan müstəqilliyimizə zəmin yaradan uzaqgörən və müdrik addımlar olmuşdur. Həmin dövrdə böyük təzyiqlərə üzləsə də, heç bir riskdən çəkinməyərək əzmkar fəaliyyəti ilə xalqda tarixi keçmiş, milli kimliyi, dili, mədəniyyəti, milli adət-ənənələri və düşüncə sistemini bərdə doğun təşəvvürlər formalaşdırma bilmişdir. Respublikamızın müstəqilliyinə zəmin formalaşdırmaq üçün uzaqgörənliklə fəaliyyət göstərmişdir.

Hər bir dövlətin müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsinə və qorunub saxlanılması istiqamətində mürəkkəb ictimai-siyasi proseslərin mərkəzində məhz lider və şəxsiyyət amili dayanır. Azərbaycanın milli inkişaf modelinin banisi ulu öndər Heydər Əliyev təkamülə əsaslanan tərəqqi yolunun alternativsizliyinə sübuta yetirməklə bərabər, dövlətçiliyin ideoloji, siyasi, hüquqi və iqtisadi əsaslarını fundamental elmi prinsiplər əsasında müəyyənləşdir-

Ötən 20 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ümummilli liderin siyasi kursunun varisiyini təmin edən bələdçi alternativsiz siyasi lider olduğuna təsdiqlənmiş, ictimai inamı tam doğrultmuşdur. Dövlət başçısının fəaliyyətinin üstün cəhəti məhz bundan ibarətdir ki, o, mövcud gərəklilikləri obyektiv şəkildə qiymətləndirməyi, milli maraqlar naminə cəsarətlə addımlar atmağı, yaranmış ekstremal şəraitdə ən optimal qərarlar qəbul etməyi, ölkənin taleyüklü problemlərinə həssaslıqla yanaşmağı bacarıb.

Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün ölkəmizdə məhsul, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasəti yaşayır və cəmiyyətimizin həyatında, dünyada baş verən proseslərə, müasir dövrün tələb və çağırışlarına uyğun olaraq təkmilləşdirilir, modernləşdirilir və uğurla davam etdirilir.

Ölkəmizin dinamik inkişafı, sürətlə tərəqqi, həyata keçirilən əzəmətli layihələr, vətənimizi dünyaya yeni formada təqdim etməyə imkan yaradan müsbət dəyişikliklər ulu öndərin qoyduğu yolun davamının sübutudur. Bu yüksəlmiş Heydər Əliyev müəyyən etdiyi inkişaf konsepsiyasının alternativsizliyini tam doğrultulmuşu ilə təsdiq edir.

Bu gün Heydər Əliyevin strate-

jiyəsi və ideyaları Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin fəaliyyəti və gərgin əməyi nəticəsində uğurla inkişaf etdirilir. Prezident İlham Əliyevin apardığı həmin xarici, həm də daxili siyasət Heydər Əliyev ideyasının davamı və daha da inkişafıdır. Bu siyasətin məğzində Azərbaycan dövlətinin güclənməsi, onun müstəqilliyinin qorunması, iqtisadiyyatının inkişafı və əhalinin maddi rifah halının daha da yaxşılaşması olmur. Azərbaycan və xalqımız var olmağın Heydər Əliyev əməlləri və ideyaları yaşayacaq və qorunub saxlanılacaq.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, ölkəmizdə milli həmrəylik, vətəndaş birliyi möhkəm əsaslarla təmin olunur. Azərbaycan siyasi münasibətlərin inkişafı, iqtidar-müxalifət dialoqunun sağlamlıq əsasları davam etməsi möhtəşəm Zəfər qazanılmasında mühüm amil oldu. Belə ki, Vətən müharibəsində bütün vətəndaşlarımız və siyasi partiyalar Ali Baş Komandanımızın və ordumuzun ətrafında sıx birləşdi. Hazırda da bu birlik mövcuddur və gələcək inkişafımızda müstəsna rol oynayır.

2020-ci ildə Azərbaycan xalqının tarixinə qızıl həflərlə yazan cənab

mizin humanizm prinsiplərinin beynəlxalq aləmə təqdimində fəal və önəmli rol oynayır.

Mehriban Əliyevanın istər Azərbaycan, istərsə də dünya mədəni irsinin qorunması, təbliği və inkişafı istiqamətində gördüyü işlər xalqımızın rəğbətini qazanmaqla yanaşı, xaricdə də daim yüksək qiymətləndirilir. Onun fəaliyyət dairəsi o qədər hədudsuz və o qədər parlaqdır ki, gördüyü işləri təsnifatlandırmaq olduqca çətindir. Amma hansı sahəyə üz tutmağından asılı olmayaraq, Mehriban xanım bütün işləri ilə dövlət siyasətini tamamlayır, ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarını yaşadır, Prezident İlham Əliyevin titanik fəaliyyətinə dəstək verir.

Eyni zamanda ulu öndərin xalq xidmət amalları 20 illik fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Birinci vitse-prezidentimiz Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilir. Heydər Əliyev Fondu davamlı olaraq xeyriyyə aksiyaları ilə yanaşı, Azərbaycan mədəniyyətinin, müsiqisinin, tarixinin, bir sözlə, milli-mənəvi dəyərlərimizin beynəlxalq aləmdə təbliği istiqamətində misilsiz işlər görür. Humanizm, tolerantlıq, multikultural dəyərlərin möhkəmləndirilməsi sahəsində görülən işlər və həyata keçirilən siyasətin nəticəsi olaraq bu gün Azərbaycan xalqların, dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələrinin dinc, təhlükəsiz, sülh şəraitində yaşadıqları nümunəvi tolerant ölkədir.

Azərbaycan dövlətinin sükanı arxasında dayanan möhtərm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev dahi Heydər Əliyev məktəbinin ən istedadlı yetirməsi, layiqli davamçısıdır. Cənab İlham Əliyev dəfələrlə beyan edib ki, Azərbaycan dövlətinin Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş siyasi kursu dəyişməzdir, dönməzdir. Çünki bu yol ölkəni inkişafa aparacaq yeganə düzgün yoldur. Xalqımız möhtərm Prezidentimiz İlham Əliyevə inanır və onun siyasi kursunu və şəxsiyyətini dəstəkləyir.

Məmnunluq və qürur hissi ilə ulu öndərin özündən sonrakı varisə bələdçiyi böyük ümidlərin necə uğurla doğrulduğunu xoşbəxt şahidlikləyirik. Etibarlı əllərdə olan Azərbaycan dinamik sosial-iqtisadi inkişafı, əmin-amanlıq diyarı, ictimai-siyasi sabitlik adası olması, mədəniyyət mərkəzinə çevrilməsi, möhtəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi ilə dünyaya günəş kimi doğur. Prezident İlham Əliyev xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin siyasi kursunu böyük dəyərlərlə, müdrik uzaqgörənliklə davam etdirir.

Bu gün, bu böyük şəxsiyyətin qoyub getdiyi irsə müraciət edəndə görürük ki, o vaxt bizim üçün çılmaş sayılan məsələləri necə də müdriklik və uzaqgörənliklə həll etmişdir. Odur ki, na qədar ki, Azərbaycan var, Azərbaycan xalqı var - demək Heydər Əliyev də tarixdə qalacaqdır.

"Azərbaycan mənim ürəyimdirdi, nəfəsimdir", - deyənlər böyük öndərimiz millətimize və dövlətimizin əbədiyaşarlığı üçün əvəzsiz bir siyasi xətt, ideoloji baza miras qoymuşdur. Heydər Əliyev şəxsiyyətinin və siyasi fəaliyyətinin beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymətləndirilməsi, adının bəşər tarixində əbədi iz qoymuş dövlət xadimləri ilə bir sırada çəkilməsi hər birimiz üçün hədsiz qürur və ictimai mənbəyidir.

Vətənə və xalqa həsr olunmuş ömür bitirir. Ümummilli liderimizin sözlədiyi kimi: "Nə qədar ki, Azərbaycan var, mən də varam. Mən isə Azərbaycanda əbədi olacağam!"

Aydın QASIMOV,
hüquq elmləri doktoru,
professor.